

NOTAT OM KOMMUNAL STØTTE TIL FORENINGSFITNESS

VESTHIMMERLANDS KOMMUNE

29. JANUAR 2019

INDHOLD

1.	Indledning	2
2.	Forholdet til Folkeoplysningsloven	2
3.	Forholdet til Kommunalfuldmagten	4
4.	Forholdet til Konkurrenceloven	5
5.	Forholdet til Statsstøtterejerne	5
6.	Spørgsmål og svar	6
	6.1 Kommunens undersøgelsesspørgsmål og svar	6
	6.2 Borgerhenvendelsens spørgsmål og svar	7
7.	Kildehenvisninger	8

1. INDLEDNING

Vesthimmerlands Kommune har anmodet BDO Advisory om en rådgivende vurdering af kommunens muligheder for at yde økonomisk støtte til foreningsfitness, herunder beskrive de opmærksomhedspunkter, begrænsninger og barrierer, som Vesthimmerlands Kommune skal have for øje, når kommunen tildeler kommunale tilskud til foreningsfitness. Kommunen har anvist følgende to undersøgelsesspørgsmål i forlængelse af de mere generelle muligheder og begrænsninger for støtte, herunder:

1. Hvorvidt har kommunens gældende tilskudsordning dannet grundlag for, at der i Vesthimmerlands Kommune er ydet konkurrenceforvridende støtte til de folkeoplysende fitnessforeninger?
2. Hvordan kan kommunen inddrage hensynet til konkurrencen i vurderingen af tilskud til fitness?

Dette notat belyser de muligheder og begrænsninger, der kan være for Vesthimmerlands Kommune i forbindelse med tildeling og anvendelse af kommunale tilskud i regi af foreningsfitness. I tillæg til denne vurdering har kommunen anmodet BDO om at bistå med svar på en række spørgsmål til emnet, som er stillet til kommunen af en borger, som også fremgår af nærværende notat.

BDO's overordnede vurdering

BDO's overordnede vurdering læner sig direkte op ad Konkurrencestyrelsens udtalelser om netop kommunens støttemuligheder til fitness, som overordnet slår fast, at kommunerne har lov til - endsige er forpligtet til jf. folkeoplysningsloven - at støtte fitnessaktiviteter i foreningsregi, når der er tale om godkendte folkeoplysende foreninger, via aktivitetstilskud såvel lokaletilskud. Tilsvarende giver kommunalfuldmagten muligheder for, at kommunen yder støtte til etablering og drift af fitnessfaciliteter til brug i foreningsregi - på lige fod med kommunens muligheder for at etablere og støtte andre idrætslige faciliteter til foreningsbrug.

Ansvarsfraskrivelse

BDO understreger, at dette notat er udtryk for en rådgivende anvisning af opmærksomhedspunkter, som kommunen bør have fokus på i forbindelse med tildeling af tilskud og tilsyn med tilskudsanvendelsen overfor foreningsfitness. Der er således hverken tale om en juridisk eller revisionsmæssig redegørelse, hvorfor BDO fraskriver sig ethvert juridisk, økonomisk og revisionsmæssigt ansvar i forhold til notatets indhold.

Når det er sagt, har BDO Advisory mange års erfaring med at rådgive kommuner om tildeling, anvendelse og tilsyn med kommunale tilskud i regi af kommunalfuldmagten og folkeoplysningsloven, hvad der er baggrunden for BDO's anvisning af opmærksomhedspunkter. I forhold til at afklare lovgrundlaget og kommunalfuldmagtens grænser anvender BDO bl.a. den gængse retslitteratur om emnet samt Ankestyrelsens afgørelser, øvrige myndigheders udtalelser m.m.

2. FORHOLDET TIL FOLKEOPLYSNINGSLOVEN

Efter folkeoplysningsloven har kommunerne både pligt til og muligheder for at yde støtte til bl.a. folkeoplysende foreninger, hvilket fremgår af folkeoplysningslovens formålsbestemmelse i §§ 1 og 2, stk. 2, nr. 2 foruden § 14 om formålet bag det frivillige folkeoplysende foreningsarbejde. Folkeoplysningsloven giver således kommunerne muligheder for, og i visse tilfælde pligt til, at yde støtte til det folkeoplysende foreningsarbejde, herunder idrætslige fitnessaktiviteter i regi af godkendte folkeoplysende foreninger.

Kommunerne er forpligtiget efter folkeoplysningslovens § 15 til at yde tilskud til aktiviteter for børn og unge under 25 år, og kan efter § 16 beslutte at yde tilskud til tilsvarende aktiviteter for personer over 25 år. Efter folkeoplysningslovens § 21 skal kommunen vederlagsfrit stille lokaler til rådighed for det folkeoplysende arbejde eller yde tilskud efter § 25 til foreningens egne eller lejede lokaler med mindst 65 % af driftsudgifterne til aktiviteter for personer under 25 år, ligesom kommunen kan vælge at yde lokaletilskud til personer over 25 år jf. § 25, stk. 4.

Kommunens støtte til fitness- og motionsforeninger er derfor underlagt folkeoplysningslovens krav til godkendelsen af folkeoplysende foreninger. Disse krav findes i folkeoplysningslovens §§ 3-5 og § 14, og vedrører i al væsentlighed kravene til foreningen om at:

- A. Være etableret med en vedtægt med godkendt formål
- B. Være etableret med en ansvarlig bestyrelse
- C. Have åbent medlemskab for alle interesserede borgere (eller med saglig personafgrænsning, eksempelvis minimumsalder på 15 år for medlemmer og brugere af fitnessfaciliteter)
- D. Være baseret på aktivt medlemskab
- E. Være hjemmehørende i kommunen
- F. Være almennyttig og ikke varetage kommercielle aktiviteter
- G. Delvist baseret på deltagerbetaling

Det fremgår således af folkeoplysningslovens bestemmelser, at det er foreningens formål og organisering, der er afgørende for kommunens mulighed for og pligt til at yde støtten - snarere end selve idrætsformen. Kommunen kan omvendt ikke yde støtte til fitnessforeninger, der er drevet på kommercielle vilkår, som typisk kendetegnes af muligheden for køb af dagsbilletter, klippekort og kortere periodekort på fx 1-3 måneder eller særlige rabatordninger, og som er drevet med det formål, at opnå en økonomisk fortjeneste.

Det rejser spørgsmålet om grænsedragningen mellem fitness som henholdsvis støtteberettiget foreningsaktivitet kontra kommerciel aktivitet. Det er efter BDO's vurdering op til kommunalbestyrelsen selv, at træffe beslutning om denne grænsedragning forud for støtte til godkendte fitnessforeninger. Herunder om foreningens organisering og afvikling af foreningsaktiviteter opfylder folkeoplysningslovens bestemmelser i §§ 3-5 og § 14 om de krav, der stilles til det folkeoplysende arbejdes organisering og formål m.m. Den vurdering beror på ordlyden i folkeoplysningslovens § 5 om at "Kommunalbestyrelsen afgør ud fra en vurdering af foreningens hovedaktivitet, om foreningen efter loven skal betragtes som en folkeoplysende forening, der tilbyder (...) frivilligt folkeoplysende foreningsarbejde, og videre i § 5, stk. 8 at "Kommunalbestyrelsen afgør om en forening opfylder betingelserne for at opnå tilskud efter loven".

Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen udsendte ultimo 2015 *Vejledning om uddeling af støtte til folkeoplysende foreninger* om kommunale støttemuligheder og konkurrenceaspekter ved sådan støtte. I denne vejledning slår Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen også fast, at kommuner ifølge folkeoplysningsloven er forpligtiget til at uddele støtte til det folkeoplysende foreningsarbejde, og understreger at folkeoplysningsområdet er bredt og omfatter "bl.a. idrætsaktiviteter, herunder fitness og dans" (Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen 2015, p. 1). Samtidig forpligter folkeoplysningsloven kommunerne til "at anvise lokaler til folkeoplysende aktiviteter samt at yde tilskud, herunder lokaletilskud, til aktiviteter for børn og unge under 25 år" og videre, at kommunerne "kan derudover beslutte at yde tilskud, herunder lokaletilskud, til aktiviteter for personer over 25 år" såvel som "mulighed for at yde forhøjet tilskud til fx særlige aktivitetsformer og personer med særlige behov, jf. folkeoplysningslovens § 19, stk. 2" (Ibid., p. 2).

Med vejledningen er det Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens hensigt, at "vejlede kommunerne om, hvordan man inddrager hensynet til konkurrencen ved fastsættelse af den lokale tilskudsmodel for folkeoplysende foreninger" (Ibid.), og at vejledningen "tager udgangspunkt i fitness- og danseområdet, men kan også bruges på andre folkeoplysningsområder" (Ibid.). Med vejledningen opfordrer Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen altså kommunerne til dels at inddrage hensynet til konkurrence ved uddeling af støtte til folkeoplysende foreningsarbejde, samt dels at kommunerne undersøger markedet før støtten uddeles, så der tages hensyn til konkurrencen og de private virksomheder. Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen understreger, at nogle af folkeoplysningslovens støtteberettigede aktiviteter også udbydes af private aktører og virksomheder, der, modsat folkeoplysende foreninger, udbyder deres aktiviteter på markedsvilkår. Dette gælder eksempelvis fitnessaktiviteter.

Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen understreger samtidig, at "Da de enkelte kommer fastsætter tilskudsmodellerne ud fra deres lokale forhold, er det forskelligt, hvordan kommunerne uddeler den folkeoplysende støtte i praksis" (Ibid.), hvilket også følger af folkeoplysningslovens § 19 om kommunens hjemmel til at fastsætte en tilskudsmodel til folkeoplysende aktiviteter baseret på kommunens lokale forhold.

Det er derfor BDO's vurdering, at Vesthimmerlands Kommune har mulighed, endsige pligt til i visse tilfælde, at yde støtte til de af kommunen godkendte folkeoplysende foreninger, som tilbyder folkeoplysende fitnessaktiviteter. Og hertil understregningen af at det inden for lovens rammer er op til kommunalbestyrelsen i Vesthimmerlands Kommune at overveje grænsedragningen for det folkeoplysende arbejde i tildelingen af tilskud til foreningsfitness. Herunder forholdene om hvorvidt foreninger kan godkendes som folkeoplysende foreninger, om de opfylder krav til formål og organisering samt hvorvidt fitnessforeningernes aktiviteter udøves på en måde, som kommunen ønsker at støtte eller ligger uden for kommunens afgrænsning støtteberettigede aktiviteter. Til sidstnævnte kan kommunen overveje dens stillingtagen til brugernes muligheder for at "komme og gå", selvtræne, omfanget af hold- og instruktørledede aktiviteter m.m.

Det er vigtigt at understrege, at folkeoplysningsloven ikke giver kommunerne hjemmel til at støtte etablering og drift af idrætshaller og -faciliteter i kommunalt regi eller via mellemed som selvejende institutioner, herunder selvejende idrætshaller. Den form for indirekte støtte til de folkeoplysende idrætsaktiviteter finder hjemmel i kommunalfuldmagten, som uddybes i afsnittet nedenfor.

3. FORHOLDET TIL KOMMUNALFULDMAGTEN

Kommuner må yde støtte til en række formål under kommunalfuldmagten, og det væsentligste er, at formålet har en kommunal interesse og er til nytte for kommunens borgere. Hvad der er kommunal interesse beror i høj grad på tradition i kommunalfuldmagtens retspraksis, og på kultur- og fritidsområdet har kommunerne generelt bred adgang til at yde økonomisk støtte til fx:

- ▶ Etablering af infrastruktur, som fx idrætsfaciliteter, udstillings- og kongresfaciliteter
- ▶ Fremme af idræts- og kulturlivet, som fx foreningsliv, fritidsaktiviteter og kulturelle arrangementer
- ▶ Fremme af turisme, som fx overnatningsmuligheder (med visse begrænsninger) og støtte til museer
- ▶ Folkesundhed, som fx idrætsfaciliteter og idrætsaktiviteter

Der er således vide rammer for Vesthimmerlands Kommune til at yde kommunale tilskud til kommunale og selvejende idrætsfaciliteter og -baneanlæg, herunder fitness- og spinningfaciliteter i foreningsregi så længe støtten alene anvendes til lovlige kommunale formål, som ovenstående er overordnede eksempler på. Støtten kan antage både direkte og indirekte former, herunder eksempelvis økonomiske tilskud, garantitillæser, naturalier.

Den kommunale interesse antager ikke nogen fast definition, men er under stadig forandring i kraft af de samfundsmæssige behov. Kommuner er generelt afskåret fra, alene eller sammen med andre, at drive kommerciel virksomhed jf. kommunalfuldmagten. Det betyder, at kommunen skal være opmærksom på og føre tilsyn med, at de tilskud, der gives til fx selvejende haller, alene anvendes til lovlige kommunale formål. Kommunale midler må omvendt ikke - hverken direkte eller indirekte - anvendes til kommercielle aktiviteter. Kommunen kan herunder med fordel øremærke tilskuddenes anvendelse i forbindelse med tildelingen, eksempelvis anført i tilknytning med tildelingskrivelse eller samarbejdsaftale med tilskudsmodtageren.

Fitness som aktivitet har vundet indpas i mange kommunale og selvejende idrætshaller landet over og er ofte genstand for overvejelser eller drøftelse om kommunens muligheder for at yde støtte hertil. Kommunalfuldmagten giver muligheder for, at kommunen yder støtte til etablering og drift af fitnessfaciliteter, der benyttes i foreningsregi - på lige fod med kommunens muligheder for at etablere og støtte andre idrætslige aktiviteter. Er der omvendt tale om fitnessaktivitet, som ikke baseres i regi af en godkendt folkeoplysende forening, er det imidlertid BDO's vurdering, at kommunen ikke har adgang til at yde støtte til denne aktivitet jf. kommunalfuldmagten, idet kommunen ikke har adgang til at etablere, drifte eller støtte kommercielle aktiviteter, der skal sikre en økonomisk fortjeneste, ligesom en række private aktører, herunder landsdækkende fitnesskæder, i øvrigt antages at varetage aktiviteten på en rimelig måde.

Det er i retspraksis fra de kommunale tilsynsmyndigheders praksis antaget, at kommuner under visse betingelser lovligt kan drive eller støtte motionscentre. Det er ligeledes antaget, at den nævnte adgang til kommunal drift af motionscentre gælder, uanset om den samme aktivitet også varetages af private på kommercielle vilkår. Allerede tilbage i 1996 fandt Indenrigsministeriet eksempelvis i en konkret sag om Københavns Kommunes adgang til at yde støtte til en selvejende institutions fitnessfaciliteter, at "Motionsidrætten udøves i dag også som en selvstændig idrætsgren ved hjælp af særlige stationære motionsredskaber og -maskiner, og således at dens udøvelse ikke kræver større lokaliteter som f.eks. idrætshaller. Dette forhold indebærer, at borgerne også kan dyrke denne form for motionsidræt i motionscentre, som drives af private på kommercielle vilkår" og vigtigst at "Dette kan efter Indenrigsministeriets opfattelse imidlertid ikke begrunde, at kommuner ikke lovligt kan varetage sådanne motionsidrætsaktiviteter." (Kommunaludvalget 1996).

Kommunalfuldmagten giver således kommunerne adgang til at yde anlægs- og driftsstøtte til idrætsfaciliteter, herunder motions- og fitnessfaciliteter, i kommunale idrætshaller såvel som selvejende og foreningsdrevne idrætshaller - og det selvom tilsvarende faciliteter drives af kommercielle aktører i kommunen.

Man kan populært sige, at lovgivningen og retspraksis, med afsæt i hensynene bag folkeoplysningsloven og kommunalfuldmagten, accepterer en eventuel udøvelse af konkurrence overfor private aktører, herunder støtte til anlæg og drift af fitnessfaciliteter og tilsvarende. Efter udsendelse af Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens *Vejledning om uddeling af støtte til folkeoplysende foreninger* kan det hæves, at der i kommende sager måske kan forventes en skærpelse af kommunernes adgang til at yde støtte til anlæg og drift af faciliteter, der er i konkurrence med kommercielle aktører, men det er fortsat spekulativt, ligesom BDO hævder, at retspraksis det seneste årti eller mere synes at være gået i modsatte retning.

4. FORHOLDET TL KONKURRENCELOVEN

Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen er i den ovenfor nævnte vejledning også inde på forholdet til konkurrence-loven og anfører, at ”Loven omfatter enhver form for erhvervsvirksomhed - også støtte ved hjælp af offentlige midler til erhvervsvirksomhed - og indeholder bl.a. regler om konkurrenceforvridende støtte” (Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen 2015, p. 1). Konkurrenceforvridende støtte dækker her over det forhold, at såfremt virksomheder får offentlig støtte, opnår de en økonomisk konkurrencefordel, som andre aktører på markedet ikke har adgang til.

Såfremt offentlig støtte både er konkurrenceforvridende og ulovlig i henhold til lovgivningen, kan Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen påbyde, at støtten ophører eller tilbagebetales (jf. konkurrencelovens § 11 a, stk. 1). Hvad angår kommunernes støtte til det folkeoplysende foreningsarbejde, så skal det forstås, at støtten kan virke konkurrenceforvridende, men netop ikke er ulovlig med hjemmel i folkeoplysningsloven såvel kommunalfuldmagten. Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen fremhæver samtidig, at ”Hvor der kan være mulige konkurrenceforvridende følger virkninger for private virksomheder, skal kommunen endvidere være særligt opmærksom på folkeoplysningslovens krav til formål og foreningsdannelse, når den støtteberettigede forening vurderes” (Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen 2015, p. 2) jf. også folkeoplysningslovens §§ 3-5 og 14.

I vejledningen fra 2015 bemærker Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen at ”Offentlig støtte, der er lovlig, er ikke nødvendigvis fornuftig” (Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen 2015, p. 2), og opfordrer samtidig kommunerne til at inddrage hensynet til de lokale konkurrenceforhold, når kommunen træffer beslutninger om støtte til de aktivitetsformer, som også tilbydes af private, herunder eksempelvis foreningsfitness. Set fra kommunens synspunkt, er det vigtigt at understrege, at der er tale om en anbefaling til kommunerne, modsat et krav, idet støtten til foreningsfitness *kan* virke konkurrenceforvridende uden at være ulovlig. Man kan populært sige, at det konkurrenceforvridende element i kommuners støtte til bl.a. foreningsfitness accepteres i kraft af hjemlen i folkeoplysningsloven og kommunalfuldmagten.

5. FORHOLDET TIL STATSSTØTTEREGLERNE

Foruden muligheder og begrænsninger til støtte af foreningsfitness i den nationale lovgivning, er vi faktisk vidende om forholdet til EU's statsstøtteregler, idet Europa-Kommissionen i sommeren 2017 afviste en klage fra brancheorganisationen Dansk Kommerciel Fitness & Sundhed om bl.a. kommunal støtte til fitness i foreningsregi via folkeoplysningsloven (Europa-Kommissionen 2017). Støtte fra kommuner er altså ikke i strid med EU's statsstøtteregler jf. Europa-Kommissionens afgørelse. Baggrunden herfor var bl.a. hjemlen i folkeoplysningsloven til at yde støtte til foreningsfitness.

6. SPØRGSMÅL OG SVAR

6.1 KOMMUNENS UNDERSØGELSESPØRGSMÅL OG SVAR

Hvorvidt har kommunens gældende tilskudsordning dannet grundlag for, at der i Vesthimmerlands Kommune er ydet konkurrenceforvridende støtte til de folkeoplysende fitnessforeninger?

BDO har gennemset Vesthimmerlands Kommunes glædende tilskudsordning for støtte til godkendte folkeoplysende foreninger. BDO's vurdering er den samme som kommunens egen konklusion om, at kommunen er forpligtet til at yde aktivitetsstøtte til børn og unge under 25 år jf. folkeoplysningslovens § 15, ligesom kommunen har mulighed for at yde støtte til aktiviteter for personer over 25 år jf. § 16. Vesthimmerlands Kommune er tilsvarende forpligtet til efter folkeoplysningslovens kapitel 6 at anvise lokaler eller efter kapitel 7 at tildele lokaletilskud til folkeoplysende foreningers aktiviteter for børn og unge under 25 år jf. § 25, ligesom kommunen har mulighed for at anvise lokaler samt tildele lokaletilskud til personer over 25 år jf. bl.a. § 25, stk. 4.

Jf. Vesthimmerlands Kommunes egne materialer om kommunens nuværende tildelingsmodel tildeles aktivitetstilskud kun til godkendte folkeoplysende foreninger, der tilbyder aktiviteter til børn og unge i alderen 0-18 år med afsæt i et pointsystem. Lokaletilskud tildeles godkendte folkeoplysende foreninger efter ansøgning med tilskud til driftsudgifter til egne eller lejede lokaler med 75 % tilskud for andelen af medlemmer under 25 år. Der ydes således ikke lokaletilskud til andelen af medlemmer over 25 år. Kommunen stiller desuden krav om, at foreningerne skal dokumentere deres aktivitetstimeantal for at ansøge om lokaletilskud jf. folkeoplysningslovens § 25. Vesthimmerlands Kommune yder fra 2019 ikke tilskud til driftsudgifter eller lejeudgifter vedrørende egne eller lejede lokaler eller idrætshaller for den del af udgifterne der overstiger henholdsvis 133 kr. og 267 kr. pr. aktivitetstime jf. KL's takster for området (i 2018-niveau).

Opsamlende er det BDO's overordnede vurdering, at Vesthimmerlands Kommune med de gældende retningslinjer ikke har ydet ulovlig konkurrenceforvridende støtte til de folkeoplysende fitnessforeninger jf. Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens *Vejledning om tildeling af støtte til folkeoplysende foreninger* (2015).

Vesthimmerlands Kommune har samtidig anmodet BDO om en vurdering af mulighederne for at fastsætte fitnessforeningers aktivitetstimetale. BDO har kendskab til, at kommuner eksempelvis benytter den afgrænsning, at der ikke ydes tilskud til hverken aktivitets- eller lokaletilskud til medlemmer, som træner alene eller i mindre grupper, idet denne form for aktivitet ikke af de pågældende kommuner vurderes at opfylde folkeoplysningslovens § 14 fuldt ud. Aktivitetstilskud tildeles således fx kun til medlemmer, som deltager i fastlagte holdforløb med fx minimum fem deltagere på faste tidspunkter for en given periode samt er under ledelse af en instruktør. Samtidig stiller nogle kommuner krav om, at medlemmer skal betale individuelt og fuldt kontingent for at være tilskudsberettigede medlemmer, hvorimod medlemmer for korte perioder eller med rabat omvendt ikke er tilskudsberettigede.

Hvordan kan kommunen inddrage hensynet til konkurrencen i vurderingen af tilskud til fitness?

I Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens *Vejledning om tildeling af støtte til folkeoplysende foreninger* (2015) anviser styrelsen en 'model' for hvordan kommuner kan inddrage hensynet til konkurrencen mellem foreningsfitness og kommercielle fitnessaktører, og har opstillet en række overvejelser og spørgsmål, som kommunerne kan gøre brug af, herunder frit gengivet efter styrelsens vejledning:

- A. Er der andre folkeoplysende foreninger i kommunens område eller nærområde, som tilbyder den samme aktivitetsform?
- B. Er der private virksomheder i kommunens område eller nærområde, som tilbyder den samme aktivitetsform?
- C. Hvis aktivitetsformen allerede er udbudt, er der så overlap mellem brugerne eller retter aktiviteterne sig til forskellige brugergrupper?

- D. Hvad svarer det påtænkte støttebeløb til i prisforholdet mellem de eksisterende foreninger og private virksomheder?

Derudover vurderer BDO, at Vesthimmerlands Kommune med fordel kan varetage hensynet til konkurrencen ved fx at inkorporere elementerne med afgrænsningen om ikke at yde tilskud til aktivitets- eller lokaletilskud til medlemmer, som træner alene eller i mindre grupper, idet der kan argumenteres for, at denne form i mindre grad opfylder folkeoplysningslovens § 14 end i de tilfælde, hvor aktiviteterne netop er holdbaserede og under ledelse af instruktør m.m. Aktivitetstilskud kan således fx kun tildeles til medlemmer, som deltager i fastlagte holdforløb med fx minimum fem deltagere på faste tidspunkter for en given periode samt er under ledelse af en instruktør. Samtidig kan kommunen stille krav om, at medlemmers foreningskontingenter skal være betalt individuelt og til fuld pris for at være tilskudsberettiget, hvorimod medlemmer i kortere perioder, fx 1 måned, eller med rabat omvendt ikke gøres tilskudsberettigede.

6.2 BORGERHENVENDELSENS SPØRGSMÅL OG SVAR

Blandt spørgsmålene stillet til kommunen af en borger har BDO valgt at gengive spørgsmålene i fri form sammen med BDO's vurdering af spørgsmålenes formål og betydning for kommunens tilskudspraksis.

Spørgsmål 1: *Efter hvilket lovgrundlag baseres Vesthimmerlands Kommunes muligheder for at yde støtte til foreningsfitness?*

Svar: BDO har vurderet Vesthimmerlands Kommunes muligheder for at yde støtte til foreningsfitness efter de gældende regelsæt for området, herunder forholdet til både folkeoplysningsloven, kommunalfuldmagten, konkurrenceloven og EU's statsstøtteregler. BDO's vurdering beror i høj grad på Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens egne udtalelser om kommunernes muligheder for at yde støtte til foreningsfitness, såvel som den gældende retslitteratur og -praksis på området. BDO henviser i øvrigt til kildehenvisningerne bagerst i notatet.

Spørgsmål 2: *Har foreninger mulighed for at tilbyde forskellige rabatordninger ifm. deltagerbetaling?*

Svar: Folkeoplysningsloven kræver i § 14, stk. 2 at støtte berettigede foreningsaktiviteter skal baseres på deltagergebyr i supplement til den kommunale støtte. Loven anviser ikke nærmere bestemmelser for deltagergebyrets størrelse, ligesom kommunerne efter lovens § 14, stk. 3 kan vælge, at fravige kravet om deltagerbetaling i særlige tilfælde. Det er derfor BDO's vurdering, at en fitnessforening har mulighed for at tilbyde medlemmer forskellige rabatordninger under den forudsætning, at foreningens pris- og rabatordninger ikke strider imod de krav, som kommunen kan vælge eller har valgt at lade støtten være betinget af.

Det er efter BDO's vurdering op til kommunalbestyrelsen, at træffe beslutning om denne grænsedragning forud for støtte ydet til godkendte fitnessforeninger, herunder om foreningens organisering og afvikling af foreningsaktiviteter opfylder folkeoplysningslovens bestemmelser i §§ 3-5 og § 14 om de krav, der stilles til det folkeoplysende arbejdes organisering og formål m.m. Den vurdering beror på ordlyden i folkeoplysningslovens § 5 om at "Kommunalbestyrelsen afgør ud fra en vurdering af foreningens hovedaktivitet, om foreningen efter loven skal betragtes som en folkeoplysende forening, der tilbyder (...) frivilligt folkeoplysende foreningsarbejde, og videre i § 5, stk. 8 at "Kommunalbestyrelsen afgør om en forening opfylder betingelserne for at opnå tilskud efter loven".

Det er samtidig BDO's vurdering, at Vesthimmerlands Kommune bør gøre sig overvejelser om under hvilke forudsætninger om formål, organisering og afvikling af foreningsfitnessaktiviteter, at kommunen ønsker at yde støtte efter folkeoplysningslovens § 15 og § 16. Herunder bør kommunen overveje sin stillingtagen til støtte af foreningsfitness, som tilbyder salg af dagsbilletter, klippekort eller særlige rabatordninger, brugernes mulighed for at komme og gå inden for et bredt tidsrum uden at aktiviteterne samtidig er holdbaserede eller under ledelse af en træner eller instruktør. Karakteristika som oftest er kendetegnende for kommercielle fitnesscentre, men som også delvist kan kendetegne foreningsfitness.

Spørgsmål 3: Er der regler for hvilke prisvilkår og -niveauer, som foreningerne er forpligtet til at følge?

Svar: Som nævnt ovenfor i notatet skelnes der mellem lovlig og ulovlig offentlig støtte, hvor kommunernes støtte efter folkeoplysningsloven og kommunalfuldmagten betragtes som lovlig støtte, når der er tale om støtte til godkendte folkeoplysende foreninger. Samtidig er der ikke bestemmelser i de lovgivninger, som vedrører foreningsfitness, herunder folkeoplysningsloven, kommunalfuldmagten, konkurrenceloven eller EU's statsstøttere regler, som anviser retningslinjer for foreningernes prisvilkår og -niveauer.

Som nævnt i svaret til spørgsmål 2 ovenfor bør kommunen altid overveje sin stillingtagen til støtte af foreningsfitness, som eventuelt tilbyder salg af dagsbilletter, klippekort eller særlige rabatordninger, brugernes mulighed for at komme og gå inden for et bredt tidsrum uden at aktiviteterne samtidig er holdbare eller under ledelse af en træner eller instruktør - særligt i forhold til foreningens opfyldelse af folkeoplysningslovens §§ 3-5 og § 14 om bl.a. de formelle krav til godkendelsen af folkeoplysende foreninger og hvordan foreningernes aktiviteter fremmer demokratiforståelse, aktivt medborgerskab og ansvaret for eget liv m.m.

7. KILDEHENVISNINGER

Forbruger- og Konkurrencestyrelsen (2005): <https://www.kfst.dk/media/2759/vejledning-til-kommuner.pdf>

Folkeoplysningsloven: <https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=202909>

Kommunalfuldmagten: Karsten Revsbech (2015) Kommunernes opgaver. Kommunalfuldmagten mv., 3. udgave.

Konkurrenceloven: <https://www.retsinformation.dk/forms/R0710.aspx?id=199825>

EU's statsstøttere regler: http://ec.europa.eu/competition/state_aid/cases/266066/266066_1911914_108_2.pdf

Kommunaludvalget 1996: http://webarkiv.ft.dk/?/samling/19951/udvtilag/kou/almdel_bilag1.htm

www.bdo.dk

BDO Statsautoriseret revisionsaktieselskab, en danskejet rådgivnings- og revisionsvirksomhed, er medlem af BDO International Limited - et UK-baseret selskab med begrænset hæftelse - og del af det internationale BDO netværk bestående af uafhængige medlemsfirmaer. BDO er varemærke for både BDO netværket og for alle BDO medlemsfirmaerne. BDO i Danmark beskæftiger godt 1.100 medarbejdere, mens det verdensomspændende BDO netværk har godt 64.000 medarbejdere i 154 lande.

Copyright - BDO Statsautoriseret revisionsaktieselskab, cvr.nr. 20 22 26 70.

